

Handläggare: Sten Lagerberg
Telefon: 08-508 09 411

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Eva Folke
bitr. avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har berett samtliga stadsdelsnämnder möjlighet att yttra sig med anledning av förslag till ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning. Remisstiden sträcker sig till den 30 augusti.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om stadsövergripande rutiner och en funktion inom staden som har överblick över samtliga dagliga verksamheter, korttidsboenden och bostäder med särskild service. Förvaltningen ser dock brister i den föreslagna processen om hur fördelningen ska gå till gällande bostad med särskild service vilka handlar om ansvarsfördelning, ökad administration för biståndshandläggaren, risk för försämrad personkännedom och för försämrad kommunikation med den enskilde. En viktig faktor är också att det råder brist på tillgång av bostäder med särskild service vilket medför svårigheter att förverkliga intentionerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom vård- och omsorgsavdelningen.

Bakgrund

Ett system för ökad valfrihet införs inom omsorgen för personer för funktionsnedsättning enligt LSS från den 1 juli 2009. Kommunstyrelsen har berett samtliga stadsdelsnämnder möjlighet att yttra sig med anledning av förslag till ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystemet. Remisstiden sträcker sig till den 30 augusti 2008.

Stadsledningskontorets förslag omfattar:

- ersättningssystem
- övergripande utformning av handläggning
- en central förmedlingsgrupp med placering inom socialtjänstförvaltningen
- att de lokala förmedlingsgrupperna avvecklas

Förslaget syftar till att handläggningen ska se likadan ut oavsett var i staden den enskilde bor.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på förslaget om stadsövergripande rutiner och en funktion inom staden som har överblick över samtliga dagliga verksamheter, korttidsboenden och bostäder med särskild service. Förvaltningen ser dock brister i den föreslagna processen om hur fördelningen ska gå till gällande bostad med särskild service vilket avser:

- ansvarsfördelning
- ökad administration för biståndshandläggaren
- risk för försämrad personkännedom
- risk för försämrad kommunikation med den enskilde

En viktig faktor är också att det råder brist på tillgång av bostäder med särskild service vilket medför svårigheter att förverkliga intentionerna. Det är också viktigt att reda ut hur akutplaceringar hanteras samt ta fram kriterier för prioritering av platstilldelning.

LSS-insatsernas utformning är livsavgörande för människor som på grund av funktionsnedsättningar under hela sina liv är beroende av stöd och omvårdnad av hög kvalitet. Det är därför mycket viktigt att brukarna kan känna sig trygga och få kontinuitet i sina liv. Det är också en mycket grannliga uppgift att upphandla

sådana vård- och omsorgstjänster som det här är frågan om. Anbudsunderlagen måste därför vara mycket väl genomarbetade och måste bl a innehålla tydliga kvalitetskrav. Dels för att möjliggöra en rättvis jämförelse mellan den kvalitet olika anbudsgivare är beredda att erbjuda och dels för att underlätta en framtida uppföljning av upphandlad verksamhet. Det är mycket angeläget att få med så många enskilda vårdgivare som möjligt i systemet med LSS-peng.

Förvaltningen anser att en central förmedlingsgrupp som utformas enligt förslaget innebär vissa nackdelar. Det är bra att en central funktion kan överblicka samtliga på marknaden tillgängliga bostäder med särskild service och att en samlad kunskap finns om olika kompetens och inriktning. Ansvarsfördelningen mellan den lokala biståndshandläggaren och den centrala förmedlingsgruppen är inte tillräckligt tydliggjord i förslaget. Det finns också en viss risk för att den skriftliga kommunikationen mellan stadsdelsförvaltning och förmedlingsgrupp, för att tydliggöra det faktiska behovet hos den enskilde, skulle behöva innehålla sådana uppgifter som denne kan uppleva som integritetskränkande. Tillvägagångssättet medför även en omständligare beslutsprocess och en byråkratisering av beslutsvägarna. När leden mellan den enskilde och de beslut som rör denne ökar finns alltid en risk att den enskilde drabbas.

Förslaget innehåller inte en förenklad och tidsbesparande hantering utan snarare ökar det arbetsbelastningen för biståndshandläggarna. Den skriftliga kommunikationen måste vara väl genomarbetad och tydlig för att förmedlingsgruppen ska kunna hantera ärendet utifrån den enskildes faktiska behov.

Förvaltningen är väl medveten om att de nuvarande fyra verksamma förmedlingsgrupperna med stadsdelsrepresentation har haft sina brister men vill ändå framhålla betydelsen av god person- och lokalkännedom hos den som fattar beslutet.

Förvaltningen förordar därför följande utformning: De nuvarande förmedlingsgrupperna vilka är områdesvis indelade består och har till uppgift att förbereda dragningarna i den centrala förmedlingsgruppen. Denna leds av en centralt verksam person vilken fungerar som gruppens mötesordförande och är sammankallande. Gruppen består dessutom av en representant från varje stadsdel. Den centralt verksamma personen har överblick över samtliga bostäder med särskild service inom staden och vet vilka som för tillfället finns att tillgå. Han/hon har även befogenhet att avgöra vilken klient som ska tilldelas ett visst boende i den mån gruppen inte kan enas. Genom en förmedlingsgrupp utformad på

detta sätt möjliggörs samsyn och likformig hantering över hela staden och matchningen görs av de som har bäst kännedom om den enskildes behov.

Staden bör ta ett centralt ansvar för att ett tillräckligt antal boenden tillskapas. Hur kan staden stimulera stadsdelarna och privata utförare att bygga gruppboendestäder med olika inriktningar? Skulle vissa specialiserade boendeformer kunna drivas till lägre peng om staden gör en gemensam satsning eller en specialiserad ramupphandling, exempelvis för neuropsykiatriska funktionshinder, yngre dementa och hjärnskadade.

Det är positivt att LSS-pengen utformas i enlighet med bedömningskansliets ersättningsnivåer och att det så tydligt anges vad pengan skall omfatta. Därigenom kommer samma ekonomiska förutsättningar att gälla oavsett om driften av verksamheten sker genom upphandling eller i kommunal regi. Det är viktigt att klargöra vilka rutiner som gäller om utföraren vill ha en förändrad nivå för någon av brukarna. Vem ska exempelvis utföraren vända sig till – stadsdelsförvaltningen eller bedömningskansliet? Frågan är också hur LSS-pengen kommer att användas då en stor del av verksamheterna kommer att vara upphandlade eller redan avknoppade vid tidpunkten då pengan införs vilket innebär att ersättningen till dessa verksamheter redan är fastslagen. Kommer den ramavtalsupphandling som socialtjänstförvaltningen nu genomför och som avser ett flertal LSS-insatser att ingå i pengsystemet? Skall stadsdelsförvaltningen tillåta att en enskild brukare väljer en privat utförare som inte är med i ersättningssystemet?

Personer med funktionsnedsättning har inte alltid förutsättningar att själva kunna välja och därför har man ofta någon företrädare t ex en god man. Det är viktigt att även sådana företrädare får grundläggande information om valfrihetssystemet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till pengersättning innebär ingen förändring av resursfördelningssystemet till stadsdelsnämnderna. Pengnivån utgör 95 % av schablonerna i resursfördelningssystemet med ett ytterligare fast avdrag på mellan 112 och 140 kr per dygn för hyreskostnader för gemensamma lokaler. Avdraget på schablonen med 5 % ska täcka kostnader för myndighetsutövning och politisk ledning.

I nämndens budget för 2008 har omprioriteringar gjorts och omsorgen om personer med funktionsnedsättning har tillförts 5,8 mnkr vilket motsvarar ca 6,4 %

av nettobudgeten. Enligt tertialrapport 1 prognostiseras ett underskott om 7,2 mnkr för verksamhetsområdet.

De föreslagna nivåerna på pengersättningarna innebär en minskad ersättning för enheterna i egen regi med ca 3 %. Enheternas uppdrag förändras dock när ansvaret för lokalkostnader flyttas ifrån enheterna och kostnader för ekonomi- och löneadministration samt ekonomi- och personalstöd tillkommer.

Kostnaderna för biståndsbedömning och myndighetsutövning är för Norrmalm något högre än de 5 % som pengssystemet anger.

Kostnaderna för gemensamma lokaler i gruppbestäder beräknas i pengssystemet till 120 kr per dygn, för Norrmalm är den faktiska kostnaden ca 152 kr per dygn. För daglig verksamhet har Norrmalm en något lägre genomsnittskostnad för lokalerna än de beräknade kostnaderna i systemet. Totalt ger de s.k. lokalschablonerna ett underskott om drygt 200 tkr i jämförelse med de faktiska kostnaderna för gemensamma lokaler.

I dag köper förvaltningen ca 15 % av platserna i gruppbestad, ca 80 % av platserna på daglig verksamhet och 100 % av platserna på korttidshem, av privata leverantörer. Om samtliga privata utförare väljer att gå med i systemet kommer kostnaderna totalt att minska eftersom flertalet dyra placeringar har gjorts hos privata leverantörer. Om de privata leverantörer som i dag har en högre ersättning än pengens väljer att inte gå med i valfritetssystemet och de leverantörer som har en lägre ersättning går med i valfritetssystemet, har stadsdelsnämnden ingen möjlighet att inom resursfördelningssystemet finansiera pengreformen. Utrymmet för överföringar från andra verksamhetsområden har minskat betydligt.

Sammanfattningsvis bör det föreslagna pengssystemet kunna fungera och få avsedda effekter under förutsättning att de privata leverantörerna väljer att gå i systemet.

Stadsdelarna har idag betydande kostnader för transporter till och från daglig verksamhet enligt LSS. Av bl a denna anledning försöker stadsdelarna så långt som möjligt erbjuda daglig verksamhet inom det egna geografiska området. När valfritetssystemet införs är det sannolikt att transportkostnaderna ökar, eftersom antalet resor kan komma att öka och likaså resornas längd. Därmed finns en betydande risk för ökade kostnader i denna del.

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till ersättningssystem samt övergripande handläggning.